

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ԿԵՂՄԱԿԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

—

Միղքերն ու **մալութիւնները** բազմապահն են և բազմակիւս՝ ձիշդ հիւանդաւթիւններուն նման, Զ՞օ՞ որ մեղքը հիւանդութիւնն է հոգիին։ Ու քանի որ կը գիտակցինք հոգիին մարմին վրայ ունեցած գիրակայութեան, կ'արժէ որ նոյն քան պֆանքով նայինք մեր հոգինները — մեր լաւագոյն մասը կամ կէսը — բժաւորոց — և հիւծող — մեղքերուն, և խորհինք նոյն քան ազդու միջոցներու մասին ձերբագուառութելու համար անոնցմէ։

Քրիստոս իր երկրաւոր կենաքի օրերուն ալ, բնականաբար, բազմատեսակ մեղքեր նշմարեց զինք շրջապատղ մարդկարուն մէջ։ Ինչպէս իր կորապետն ու մկրտիչը՝ ինք ևս յորդորեց բազմութիւնները զջջումի ու ապաշխարութեան Մարտոց հոգիններուն վրայ միղքին միանեծան ու անարգ տիրակալութիւնը յաձախ ընդուզումի մասնեց զինք։ Բայց Ան մեղքի բոլոր տեսակներէն ամենէն աւելի խօսի կերպով իւարանց ու դատապարտաց կերպաւութիւնը, որ այդ օրերուն Փարիսեցիներու կենցաղին կարկառուն յատկանին էր դարձած։ Իր քննադատութեան ամենէն սուր աւագները ուղղուեցան իրենք զիրենք օրինք օրինապահ ու Տիրահանոյ գաւանող հրկութեան այդ գաւակարդին։

Արդարեւ, մեր օրերուն ալ, կեղծառորութիւնը մարդուն մէջ ամենէն աւելի ճարտկած, քաղաքների նման հաւաքականութիւնները մոլորեցնող ու թունաւորող մոլութիւնն է։ Որքա՞ն շատ է թիւը անհատներու, որոնց գործն ու խօսքը իրար հետ համաձայն, իրարու լրացուցիչ ըլլալու փոխարէն՝ զիրար հերքող, հակոսնեաց քեւուներու վրաց կեցող երեսոյթները կը պարզն։ Որոնց շարթերը մեղք ու շաքար կը բուրեն, բայց սիրոց հնոց է հետի ու նախանձի։ Որոնք գիտեն իրենց թակարդները աշխան ճարպիկօրէն լարի միամիւ մարդերու անփորձ քայլեւ

րուն առջեւ ու ճերմակ պատմութանի տակ իրենց հոգիի մերկութիւնը ծածկում՝ կարմիր գաւառ լուրիչներու գլխուն։

Ս. Գրական մեկնիչներ, Քրիստոսի դատավարութեան տանեն զինք շրջապատղներուն նկատմամբ Անոր որդեկրած կեցուածքը, հոգիկան ներքին արամադրութիւնը երեակայիլ փորձելու տանեն, սիսալած չեն, երբ իր հոգին ամենէն աւելի խոր խոցող սուրբ կը կարծեն գտած ըլլալ Պետրոսի ուրացումին մէջ։ Օտարէն, անծանօթէն, մեր շրջանակէն հեռաւ մարգերէն չարիք ու դաւագրութիւն ակընկալմէ՝ դիւրին է ու տանելի։ Թշնամիէն՝ արդէն իսկ բնական ու ակնունելի։ Սակայն աշակերտ ու մաերիմէ մը, մանաւանդ ատրիներով հացդ ու բնակարանգ քանինած սիրելիէն մը՝ զժուարակիր է ու անմարտելի։

Արդարեւ, ինչպէս ի խօր չխոցուելը սիրու մեր Տիրոջ, երբ հարուածը՝ արանուորը յածախ կը գերազանցէ նիւթական ու փիզիքանը — կու գոր առաքելական դասուն ամենէն փոյթեանդն ու կարկառուն զէմքէն, որ իր հաւաքին չափ գուցէ իր տարիքին բերումով այդ մարզին մէջ երիցագոյն կը համարուի, և սուռն անունը Սիմոնէ Պետրոս (= Ժայռ) փոխած էր Ան։ (Այս ալ տպացացներէն մին Աստուծոյ Որդիութեան, Երկնաւոր Թագաւորի իր հանգամանքին։ Վասնդի, ինչպէս Հին Ռևտէն գիտենք, Աստուած կամ Թագաւոր մը միայն իշխանութիւն ունէր մարդոց կամ իր համարակներուն անունները փոխելու — յիշել Արքահամի, ինչպէս նաև Նարուգոգոնոսոր արքայի և Դամիէլ մարգարէի պարագաները։)

Կեղծառորութիւնը սահմանութեան մէջ երանգը կամ զիսագրուած ձևը կրնայ համարուիւ, Կեղծառորը ճշմարտութիւնը ընդունող կամ անոր կռնակ դարձնող, սուտին ու պատիրին օգատգործումով իր կեանքը վարող, զայն երջանկացնել լրէն առանց տեական ու դրական արդիւթիւ — փորձող անհատն է։

Իր բարեպաշտութեամբը սոնքացող անհատն աւելի փորձանորեր ու անհամենէի անձնաւորութիւն գժուար է երեակայիլ։ Իր կարծեցեալ բարեմատնութիւն-

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԻՒՆ

«Ապաշխարեցիք, զի մերձան է արայութիւնն Աստուծոյ»
(ԱԱՏ. Գ. 2 և Գ. 17)

Այսպէս արտայայտուեցաւ «Ճարդարէցից գերագոյն» կոչուած մեծ ոռւըը, Յորդանանու անապատին մէջ քրիստոնէութեան արշալոյսին: Նոյնը պատգամեց նաև Աստուծորդին, իր առաքելութեան:

Արդարեւ, Քրիստոսի Աւետարանը կը բացուի ապաշխարութեան սրտառուչ կոչպատգամով:

Ու կը գնենք հարցը: Այնքան էտկան է ապաշխարութիւնը, որ կ'արժանանայ Աւետարանի առաջին թելագրանքը ըլլուլու իրաւունքին:

Ապաշխարսից տարածմ ու վերացական յացքը մը նկատուած է շատերէն, իրեւ ճգնաւորներու և միայնակեացներու վերտապահուած ապայժմէ առտքինութիւնը մը: Ոմանց համար, ապաշխարութիւնը կը կայանայ չար ունակութենէ մը հրաժարելուն կամ ճաշերէ և կամ քննանքէ առաջ աղօթք մը մրմնջելու սովորութեան կիրարկումին մէջ միայն: Մարդեր առնք, հեռու՝ բառին թելագրած խոր ու ամբողջական իմաստին պարագրիկումէն:

Ապաշխարած չեն կրնար համարուիլ նմանապէս յանախ Տիրոջ Տունը այցելող ու Անոր կենդանարար Մարմինն ու Արիւնը ճաշակոյ բոլոր անհանուերը:

Ապաշխարութիւնը իր լայնագոյն առումով կը նշանակէ ներիին, հոգեկան փոփոխութիւն կամ նորուում, ուրիշ և բարդ բառով մը՝ հոգեփոխութիւն:

Այդպիսի հոգեփոխութիւն մըն էր զոր ունեցան, օրինակ, Պետրոս և Ան-

դրէաս եղբայր առաքեալներն ու Զիրեղեան եղբայրները երր, ընդառաջնելով Տիրոջ կոչին, ձգեցին դործ ու ընտանիք, սպասաւորները ըլլալու համար Երկնքի թագաւորութեան: Նոյն վիճակէն անցաւ Ս. Պօղոս՝ Դամասկոսի ճամբրուն վրայ:

Նոյն շրջագործութենէն ունցան նաև Օ. Օգոստինոս և Ֆրանսիս Ասսիլզացին: Աւետարանական վերոյիշեալ պատգամին հնազանդած ըլլալու համար, մարդպէտք է ճշգէ իր գիրքն ու յարաքերութիւնը 1) Աստուծոյ, 2) իր ընկեր արարածներուն և 3) նիւթական կամ Փիգի-քական աշխարհին նկատմամբ:

1) Աստուծոյ հետ յարաքերութեան մէջ ըլլալ – միջոցը աղօթքն է – էտկան պայման է քրիստոնէին: Եթէ իր կապը, հազորդակցութիւնը իր երկրաւոր հօրը հետ խզող անհատը իրաւամբ ապերախտ կը նկատուի, որքան ապերախտ է այն անձը, որ կարիքը չի զգար իր շնորհակալութիւնը հանապազ յայտնելու հիմք Պարգևատուածին:

2) Մեր ընկեր արարածներուն հետ մեր յարաքերութիւնը է որ կախում ունի մեր ընտանեկան, ընկերային ու, աւելի մեծ չափերու վրայ, համայնքային կիանքի խողազութիւնն ու գործոց բարուք ընթացքը: Չուր տեղը չէ որ Աստուծած սիրելու պատգամէն անմիջապէս հաք մեղի տրուած է մեր ընկերը – այսինքն բռնըր մարդերը – մեր անձին պէս սիրելու պատգամը:

3) Այս կէտին ներքե առաւելաբար կ'իմացուին մեր մարմինն ու մամոնան: Առաջինը – գկենդանի Տաճար Աստուծոյց նկատուած և անոր պղծումը ծանրօրէն խարանուած Հնիթանոներու Առաքեալին կողմէ – րզշախոնութենէ հեռու պահելու, ուրիշ խօսքով՝ բարոյապէս մաքուր ապրելու, իսկ երկրարդը, Աւետարանի անիրուս Տնտեսին նման, մեր հոգեոր փրկութեան ծառայեցնելու իմաստութիւնը երբեք պէտք չէ որ հեռանայ մեզմէ:

Պարապ տեղը չէ որ վերեկ բնաբանին մէջ յիշուած է Երկնքի Արքայութիւնը Վասնգի ապաշխարութեան ճամբրով է միայն որ կրնանք ժառանգել զայն:

ԳԵՂԱՐԴ Ս. ՃԱՆԿԱՇԵԱՆ

ները ուռեցնելու, անպայման հրապարակելու փութաջան անձը երբեք չի՞ մտածեր թէ իր այդ արարքով հասած եղաւ առնանը գոռողութեան ու մեծամտութեան, այսինքն՝ հպարտու կողմէ գործուած առաջին – կամ առաջին մարդուն կողմէ գործըսած – ծանրակշիռ ու մահացու մեղքին: